

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Agricola”, (Sebeșul-săsesc), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Armonia”, „Astra”, „Aurora”, „Aurora”, (Baia-mare), „Averigeană”, „Băndăna”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală”, (Dej), „Banca Poporală”, (Arpașul-inf), „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Buciumana”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstr.” (Mercuria), „Cassa de păstr.” (reuniune), (Săliște), „Câmpiana”, „Cârțișoreană”, „Ciarovana”, „Chiorana”, „Chiseteiana”, „Codreana”, „Comuna”, „Concordia”, (T.-Uzdin), „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Coroana”, (Timișoara), „Corvineana”, „Creditul”, „Crisana”, „Cugiereana”, „Detunata”, „Doina”, „Drăganul”, „Dundreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geozeana”, „Grănișterul”, „Hategana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Însoțire de credit”, (Vestem), „Inst. de credit”, (Mehadia), „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Isvorul”, (Sebeșul-inf), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Ligediana”, „Lipovana”, „Lucașfărul”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Munteana”, (Corniareva), „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Noiana”, „Oleana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Plugarul”, (Săcădate), „Poporul”, (Lugoj), „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoana”, „Reun. de împr. și pds-trare”, (Iva-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercățiana”, „Silvania”, „Soimușana”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steua”, „Târnavăneana”, „Țibleșana”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Vatra”, „Victoria”, „Voileana”, „Vlădeasa”, „Vulturul”, (Sânmartin), „Vulturul” (Tășnad), „Zărăndeană”, „Zlăgheana”,

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Unde ajungem?

Dintre multele rele de care este bătută societatea noastră unul din cele mai mari și în efectele sale unul dintre cele mai periculoase pentru obștea noastră românească este căutarea intereselor personale, dorul de căpătuială, egoismul păcătos al singuraticilor.

Aproape în toate manifestațiile vieții noastre publice, în jurul aproape al tuturor instituțiilor noastre, relele semnalate ies la iveală în măsură mai mult sau mai puțin pronunțată. Dar poate nicăiri atât de mult ca în jurul băncilor noastre. Acestea sunt socotite azi, de unii, ca singurele locuri unde și pot satisface toți ambițiile și interesele personale, unde *trebuie* să încapă toți, chemați și nechemăți.

Dacă cumva la băncile existente aceasta nu le este posibil, nu le succede, expedientul este ușor aflat. Se asociază, se organizează câțiva „soți de principii”, totdeauna mai buni, mai altruști ca „ceialalți” și fondează o nouă bancă „pentru binele și fericirea poporului”.

Aceasta este geneza a foarte multor bănci fondate în anii din urmă la noi Români, oricât de mult unele din ele au încercat a se deghiza prin fraze frumos sunătoare luate în prospectele și statutele lor. Și numărul acestor fel de fondări fără rost, combătute până acum de factorii noștri chemați mai mult numai cu vorba, decât cu fapta, crește continuu. De categoria lor se

ține fără îndoială și noua bancă românească, ce după informațiile primite din isvor demn de credință, se pregătește în taină a se înființa în centrul comitatului Caraș-Severin, în Lugoj.

Ce alta decât interesul personal, ambițiile și aspirațiile nesatisfăcute și dorul de căpătuială pot reclama în Lugoj înființarea unui al 5-lea institut de bani românesc?

În Lugoj deja există 10 institute de bani: 4 românești și 6 străine.

Se poate admite, abstrăgând chiar de număroasele bănci străine, că cele 4 bănci românești de acolo, între cari și sucursala celui mai puternic institut financiar al nostru, să nu fie în stare a satisface în condiții mulțumitoare toate cererile legitime de credit din Lugoj și chiar din întreg comitatul Caraș-Severin? Și va putea oare contribui la îmbunătățirea situației, la ieftinirea creditului o bancă cu K 100,000, cum este proiectată noua bancă? De sigur că nu și este evident că ne aflăm și aci în fața unei nouă fondări fără rost, a unor vânători de meschine interese personale, pe cari a-i împedeca în realizarea planului lor este de datorința fiecărui om de bine și îndeosebi a fiecărui membru al „Solidarității”.

Este timpul suprem ca în fața unor poriri condamnabile cum este și cea mai nouă acțiune economică din Lugoj să iasă în fine și cercurile diriguitoare ale băncilor noastre fruntașe din pasivitatea lor. Să se treacă odată dela vorbe la fapte. Să nu se repe-

teze numai enunția făcută de atâteaori deja în trecut, de a nu da nici un fel de sprijin fondărilor noue nejustificate de trebuințe reale; ci prin o acțiune comună și o alianță sinceră a băncilor noastre mari conducătoare, să se stârpească deja în germene astfel de buruieni veninoase ivite în câmpul vieții noastre economice-financiare. Căci cu atâtea fondări noue, de căpătuială, ajungem nu numai de răs în fața lumii străine, ci și la o totală destrăbălare a vieții noastre sociale și economice.

Tovărășii de școlari.

(Fine).

Pe aceasta cale s'ar deșteptă gustul de cetit, s'ar sporî în bine materialul de conversație, s'ar înmulți simțămintele, ideile comune, din cari izvorăsc legăturile și bunăînțelegerea între oameni.

Prin această mică donație, fiecare școlar ar încheia o legătură pentru totdeauna cu școala, n'ar ieși din școală fără să lase o faptă bună în urma sa; ar ieși cu simțământul de mulțămire că a contribuit și el cu ceva la îmbogățirea școlii, care i-a îmbogățit inima cu căldură și mintea cu lumină. De aici ar trebui să-și ia începutul cultivarea simțământului de alipire și recunoștință față de instituțiile de unde se revarsă binele asupra noastră.

Dar mai e și alt moment prețios de ordin educativ în aceasta afacere. Biblioteca școlii ar fi îmbogățită mereu din iscusința și vrednicia școlarilor, nu prin ajutor străin; ar fi averea câștigată de ei înșiși prin solidaritatea, prin organizația lor.

Acesta este un moment care ar contribui în mod însemnat la trezirea simțământului de încredere în puterile proprii, la dezvoltarea simțului de demnitate, care nu îngăduie să se cerșească milă și ajutor străin.

Tovărășia școlarilor ar mai putea face și alte lucruri bune. Din câștigul, cât de mic ar fi în urma urmelor, ce ar rezulta din procurarea împreună a cărților și rechizitelor școlare și din alți bănuți strânși din mici economii vărsate în cassa tovrărășiei s'ar putea cumpără câte-o carte de școală o tăbliță ș. a. și pe seama vreunui școlar sărac lipsit de mijloace dar harnic și bun la învățătură. Acesta la rândul său s'ar simți indemn să ajute și el cu mintea sa mai luminată pe cel mai slab la învățătură.

Astfel s'ar deda copii să se ajutore fiecare cu ce au, cu ce i-a dăruit Dzeu.

La caz când s'ar inbolnăvi vre-unul dintre societari, ar putea să fie cercetat din partea celorlalți, cu un mic ajutor din cassa tovrărășiei. Ni-se pare o formă nimerită aceasta de a deșteptă simțământul de filantropie, simțul de caritate atât de trebuincios și de prețios în viața omenească.

Pentru dezvoltarea simțului de economie însoțirea școlarilor ar putea deveni cea mai bună școală. Din bănuții căpătați dela părinți, rudeni și pretini ai părinților și din bănuții căpătați la colindat și la alte ocazii ar putea face mici economii, iar putea depune la însoțire spre fructificare. În România s'au și introdus în acest scop casetele școlarilor.

Trebuie să dedăm pe copii de mici să fie cruțători, să nu facă risipă, să nu alerge cu fiecare crucer ce-l capătă la jupân după flueriță de zahar, după turtă și gogoroane vopsite cu fel de fel de materii, stricăcioase sănătății, fără a mai vorbi multe despre cazurile când își dau bănuții pe țigarete, pe tutunul atât de păgubitor pentru vârsta fragedă.

Prin însoțire școlarii se mai pot ajuta și în alte cazuri. De multeori are trebuință vre-unul de o carte, ori i-s'a spart tăblița și-i trebuiește alta. dar n'are bănuți să-și cumpere până se duce tătâne-so la oraș cu ceva de vânzare. Astfel adeseori se întâmplă că băiatul întârzie cu învățătura câte 2—3 săptămâni în a sa pagubă și a învățământului peste tot. Însoțirea în asemenea cazuri i-ar putea veni în ajutor, sau că-i dă o tăbliță din depozitul său până aduce băiatul bănuții, sau că i-ar da un împrumut să-și cumpere tăblița din sat ca să nu mai aștepte, ori apoi băiatul ar ridica suma trebuincioasă din micile sale economii din micile sale depuneri făcute la însoțire. Simțul de alipire față de însoțire, simțul de întovărășire în acest chip s'ar întări din ce în ce mai mult. Fiecare școlar ar vedea cât e de bună însoțirea, care te ajută când ești lipsit, și unde-ți poți aduna „bani albi pentru zile negre“, cum se zice.

Prin însoțire în cursul anilor cât cercetează școala primară, fiecare elev și-ar putea chivernisi pe incetul atâtea bănuți, cu cât să poată călători până în orașul apropiat ce se cunoască pe câte căi lucrează omnia ca să-și ușureze traiul, să se fericească. Asemenea excursii sunt și ele un bun prilej pentru dezvoltarea simțului de întovărășire.

Călătorind cu trenul în tovrărășie fiecare plătește mai puțin decât ar plăti când călătorește singur și fiind mai mulți sub conducerea învățătorului pot vedea și unele lucruri pe cari singuraticilor nu le este îngăduit să le vadă.

Iată și în acest caz folos material și folos moral realizat priu întovărășire.

Asemenea rezultate se pot dobândi și prin producțiile școlare. Ar fi bine ca venitul bănesc după acestea să se verse în cassa însoțirii școlarilor ca un produs al muncii lor întovărășite și de acolo să pornească în numele însoțirii la îndeplinirea trebuințelor pentru cari s'a aranjat producția. Elevii să vadă și să cunoască toate roadele, toate faptele muncii lor înfrățite, care pot servi la întărirea sentimentului de solidaritate.

Însoțirile de școlari prin adunarea și administrarea unei averi comune, prin cumpărarea și vânzarea resp. distribuirea cărților și rechiziteior școlare,

intre ei, prin ei înșiși, ar fi totodată și o bună școală de comerț, o școală de inițiativă și de prevedere, care ne lipsește în parte și de care avem mare trebuință pentru întărirea noastră economică.

Aceste tovarășii ar putea servi ca un indemn spre solidarizare și pentru săteni. Cu ocazia încheierii anului școlar, învățătorul ar putea descoperi în fața părinților toate foloasele, toate învățăturile bune pe care le-au putut dobândi micuții școlari prin însoțire și numai prin însoțire. Învățătorul în acest chip ar săvârși o activitate socială de mare preț.

S'ar putea înșira încă o mulțime de exemple din viața „poporului mărunț de școlari” în sprijinul tovarășilor de școlari. Dar și din cele înșirate se lămurește pe deplin că ele sunt un mijloc puternic și cât se poate de practic pentru educația socială; sunt o minunată școală a vieții, întemeiată pe trebuințele reale ale școlariilor.

Acestea instituții ar ușura în mod însemnat și activitatea extrașcolară a învățătorului și chiar a preotului deoarece copiii trecuți prin asemenea școală ar ieși mai bine pregătiți pentru viață, ar ști să înțeleagă de ce e vorba, când li-se vorbește de însoțiri culturale și economice și de instituții umanitare, înaintarea noastră pe toate terenele vieții publice ar merge cu pași mai rezezi.

Sunt lucruri mărunte la aparență aceste tovarășii, dar de o importanță deosebit de mare, importanță recunoscută de popoarele civilizate, unde aflăm chiar și tribunale de copii, și întemeiate pentru formarea caracterului în școală și conduse de școlari.

Aceste popoare înțeleg pe deplin, că stejarul uriaș crește din ghindă; că trebuie să pornești dela lucruri mici, dacă dorești să ajungi la lucruri mari.

Cel ce despretuește lucrurile mărunte, acela ori nu le cunoaște însemnătatea, ori nu voește și nu se nizuiește a progresa.

A. Bratu

Băncile populare și cooperativele sătești în România în 1908.

În zilele trecute a apărut și s'a împărțit „Anuarul băncilor populare și cooperativele sătești pe anul 1908”.

Din datele ce conține acest Anuar, se vede rează marele avânt, ce a luat în România mișcarea cooperativă, care s'a așezat pe temelii atât de puternice încât nimic nu o mai poate oprî în dezvoltarea sa.

Iată câteva cifre, cari arată mersul crescând al numărului băncilor populare, al membrilor și al sumelor, ce reprezintă capitalul lor în ultimii 3 ani. La 31 Decembrie 1906, numărul băncilor populare a fost de 2,021, în 1907 de 2,223 și în 1908 2,410. Numărul membrilor a fost în 1906 de 240,253, în 1907 de 295,325 și în 1908 de 346,707. Capitalul subscris s'a cifrat în 1906 cu Lei 350,895, în 1907 cu Lei 295,325 și în 1908 cu Lei 35.072.259. Capitalul vărsat a fost în anul 1906 de Lei 18.509.519; în 1907 de Lei 27.746,241 și în 1908 de Lei 37.851,898. De-

pozite spre fructificare s'au cifrat în 1906 cu Lei 3.579,216, în 1907 Lei 5.052,301 și în 1908 Lei 6.158.745. Adăugând lângă capitalul vărsat și Dep. spre fructificare încă și Rezervele și alte fonduri în sumă de Lei 3.204,138 rezultă cifra de peste Lei 50.000,000.

Băncile populare, precum constată „Anuarul” devin tot mai „populare” în sinul populațiunii rurale, care își dă tot mai mult seamă de binefacerile acestor așezăminte. Ele în adevăr împlinesc un rol în-doit, deoparte stau la îndemâna tuturor, cari au nevoie de împrumuturi bănești, iar de altă parte oferă prilej a face economii, după-ce statutele obligă pe fiecare asociat să depună în fiecare lună o sumă cât de mică. În anul 1908 băncile populare au făcut progrese și în ce privește partea administrativă, introducând o mulțime din ele contabilitatea dublă, cu registrul jurnal-carte mare. Pentru înlesnirea conducătorilor, a căror lucru în modul acesta s'a înmulțit și pentru creșterea unui personal nou permanent unele bănci au angajat în serviciul lor tineri săteni din localitate, cari în multe locuri s'au validat destul de bine.

Statistica repartițiunii capitalului arată că din cei 350,000 membri ai băncilor populare, sunt 2,451 proprietari, 3,897 învățători, 3,325 preoți etc. iar 320,000 sunt plugari și că 66% din capitalul băncilor sunt cotizații și depuneri între Lei 20—1,000 și numai 34% reprezintă cotizații între Lei 1,000—5.000 ceea ce dovedește, că în marea lui parte capitalul băncilor populare este curat țărănesc.

Ce privește repartițiunea împrumuturilor 86% din valoarea întreg portofoliului băncii reprezintă împrumuturi între Lei 20—500 și numai 14% împrumuturi preste Lei 500; în privința întrebunțării împrumuturilor contractate de săteni 58% sunt pentru cumpărări de vite, instrumente agricole și nutreț, 25% pentru arendări sau cumpărări de pământ și numai 17% pentru consumațiune propriu zisă (nunți morți etc.)

Obștii sătești pentru arândări au fost la finele anului 1908 176 (în 1907: 106) cu 23,000 membri (în 1907 cu 14,000 membri), cari au arândat 133,188 hectare (în 1907 76.000 hectare), pentru cari au plătit arândă anuală de Lei 3.715,151 (în 1907 Lei 2.341.498). La 30 Iunie 1909 au fost 229 obști cu preste 25,000 membri, cari au arândat 164.377 hectare, pentru cari au plătit arândă anuală de Lei 4.623.059.

Societăți cooperative de consum au fost la sfârșitul anului 1907 91 cu 3.398 membri și cu Lei 385,491 capital; la 31 Decembrie 1908 numărul lor a fost de 150, al membrilor de 5,904 și suma capitalului de Lei 733,568 având și un fond de rezervă de Lei 40,000. Ele au reușit să desfacă mărfuri de preste Lei 3.000,000.

Societățile cooperative de consum deși materialicește au progresat, au avut și ele să lupte cu un mare inconvenient, cu care luptă și la noi cele câteva însoțiri de consum, ce avem și care a dus la ruină societățile comerciale pe acții întemeiate pe vremuri, cu speranțe atât de frumoase. Este lipsa de cunoștințe comerciale din partea conducătorilor și lipsa de elemente pregătite pentru a conduce vânzarea. Ca și la noi cooperativele de consum au fost avizate a primi în serviciul lor foști comercianți cu deprinderi rele sau falși, care numai de folos nu pot fi mișcării cooperative. Pentru a înlesni aprovizionarea cooperativele sătești cu mărfuri și pentru desfacerea produselor lor, cătră finele anului s'a înființat în București o societate federală a câtorva coopera-

tive de consum și producție. Astfel de centrale se intenționează a se înființa și în alte centre ale țării.

Societăți pentru exploatarea pădurilor n'au funcționat decât 30 în cursul anului 1909, cu 1189 membri și un capital vărsat de Lei 225,288, față de 9 societăți cu 300 membri la începutul anului 1908.

Grădiniștile cooperative sunt tot la începutul dezvoltării lor, numărul lor s'a înmulțit în 1908 numai cu 4.

Lăptăriile cooperative asemenea s'au înmulțit numai cu 3. Cele existente funcționează în condițiuni multămitoare, mai ales sub sprijinul federalei de desfacere din București.

Brutăriile cooperative s'au înființat în cursul anului 1908 în total 9. Ele sunt la începutul organizării lor, încercarea însă dă tot mai bune roade.

Afară de societățile enumerate s'au mai înființat în 1908: 6 societăți de exploatare de mașini agricole, 2 pentru înființare de mori cooperative, 2 țesătorii, o vărărie cooperativă, o societate pentru agricultură, 1 de ape gazoase, 2 pentru vânzarea ouălor în comun etc.

Din toate cele arătate până aci rezultă, că mișcarea cooperativă din România prin toate felurile ei manifestări, a făcut încă mulți pași înainte și în cursul anului 1908 și curentul puternic ce crește din zi în zi mai mult, este mult promițător pentru viitor. Căci dacă se văd încă pe alocuri unele lipsuri, ele sunt prea neînsemnate față de mărețul edificiu ce această mișcare reprezintă și că privită în întregul ei, ea ne înfățișează un tot armonic ale cărui părți sunt strâns legate între ele prin idealul, ce însuflețește pe conducătorii ei și pe toți iubitorii de a vedea neamul românesc ridicându-se tot mai sus pe calea economică.

Crestături

— de Gamma. —

Duminecă în 27 Faur. după prânz, și-a ținut adunarea generală ordinară Societatea comercianților români din Brașov.

Din raportul general al comitetului remarcăm:

În camera comercială s'a sporit numărul membrilor, comercianților români dela 2 la 3.

Comitetul a cheltuit în anul 1909 suma de K 800 pentru învățaceii aplicați la negoț, dându-le peste ajutorul bănesc, pentru întreținere și îmbrăcăminte, încă și instrucția în cele religioase printr'un catechet plătit anume de societate numai pe seama învățaceilor dela comerț.

Au primit ajutor în acest an 11 învățacei. Din învățaceii anului 1909 au eșit calfe 3 inși.

Două calfe de român, sub firma comună de *Coleșa și Pană* s'au întovărășit și au deschis o prăvălie de băcănie și delicatose.

Pentru anul 1910 societatea a pus în budget, pentru sprijinirea învățaceilor K 1 000, iar pentru ajutorarea celor cari vor deschide în Brașov negoț de sine stătător, cu firma proprie, deocamdată K 500.

S'au primit membri noi 13 comercianți mai mici.

În fine s'au luat dispoziții foarte îmbucurătoare pentru sporirea membrilor societății și pentru apropierea lor unii de alții din punct de vedere social

Dorim tot sporul și recucerirea vechiului teren pe piața comercială a Brașovului.

Pentru încheierea unor raporturi mai intime, românești-sociale și negustorești, oare nu s'ar putea forma corporații comerciale românești și în alte centre, ori Societatea din Brașov să se resfire preste întreaga țară?

Lipsa unei organizații sănătoase a comercianților români se simte și la frații din Regat. Tocmai acum e o pronunțată criză comercială în Iași, din pricina negustorilor evrei. Se pare că acești oameni nu urmăresc altceva decât câștigul lacom, în care scop își iau refugiul la falimente, grație elasticității legilor (prea aspre față de negustorii români, prea domoale față de cei străini) și corupției partidelor politice cari mușamalizează potopenia de falimente frauduloase jidovești.

Cu acest sistem nenorocit se compromite comerțul României în străinătate. Și dureros e că pe urma acestei compromiteri nu sufer negustorii evrei păcătoși, ci sufer negustorii români, sufer țara

Numărul mare de falimente din Iași, a speriat pe negustorii englezi, cari furnisau până acum mai ales articole de manufactură. Negustorii din Londra s'au înțeles între dâșii să nu mai execute nici o comandă venită din Iași.

Iată cum se refuză creditul unui oraș întreg într'o țară industrială ca Anglia, care are nevoie de deșeurile! Ca mâine poate veni rândul Germaniei și al Franței. Numai în urma ticăloșilor ovreești.

Și totuș al-de Brociner și ziarele ovreești din țară trimbițează urbi et orbi „meritele” neperitoare, ce le au evreeii pentru avântul comercial al țării și pretind drepturi....

...Unde ești tu Țepeș Doamne?...

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 10 Martie 1910.

Ameliorațiunea pieții financiare în săptămâna întâiu n'a făcut progresele așteptate, pentru că rezerva Băncii imperiale germane s'a sporit numai cu 27.4 milioane la 183 milioane M., dar metalul nobil a scăzut cu 8.4 milioane și bonurile de tezaur arată iarăș o creștere de rotund 2 milioane M. Între astfel de împrejurări discontul particular s'a urcat la 3½%, iar banii de zi la 4%.

Situațiunea nu tocmai favorabilă a pieții externe a cauzat și urcarea discontului particular în Viena la 3½/16—3½/8 procente. Incassările la institutul nostru de emisiune curg în un tempo destul de încet, și portofoliul de cambii dovedește, că față de scadențele mari, nici cererile nouă nu rămân mult îndărât. Rezerva de bilete a Băncii Austro Ungare a crescut în această săptămână cu 51.6 milioane, la suma de 206 milioane K., iar tezaurul a rămas aproape neschimbat.

SOCIETATI FINANCIARE SI COMERCIALE.

„Cârțișoreana“, *casă de economii, soc. pe acții în Streza-Cârțișoara* a încheiat bilanțul pe 1909 cu active de K 246.800 (în 1908 K 208 372), cu un venit brut de K 22 587 (+ față de 1908 de K 2,400) și cu un profit net de K 6,689, cu rotund K 1,000 mai mare decât în anul precedent. Singurul ram de afaceri Escontul a crescut dela K 205,242 la K 244,017 din care sumă sunt reescontate K 106,290 (în 1908 a fost K 83,150). Depozitele spre fructificare au crescut cu circa K 7,000 la K 95,361 și Fondul de rezervă dela K 7,119 la K 12,295.

Adunarea generală a fost la 12 Februarie a. c.

„Corvineana“, *instituit de credit și de economii, soc. pe acții în Hunedoara*. Institutul acesta a continuat și în anul expirat, al XIV-lea an de gestiune a se desvoltă normal. Conform bilanțului la finele anului 1909 totalul activelor s'a cifrat cu K 882 368 arătând față de 1908 o creștere de circa K 62 000. Ca ram principal de afacere s'a menținut Escontul, crescând dela K 578,410 la K 635,146, din care sumă sunt reescontate abia K 31,800. Cei alți rami de afacere activi sunt aproape staționari: Cambiile cu acop. hip. cu K 44 400 și Imprum. pe obligațiuni cu K 113,346. Dintre pasive arată creșteri mai însemnate Depozitele spre fructificare dela K 618,868 la K 633,925 și Rezervele dela K 75,916 la K 87,500. Venitul brut realizat a fost de K 86 533 (în 1908 K 80 353), iar cel net de K 29,750 în creștere față de 1908 cu circa K 4,000.

Adunarea generală s'a ținut la 13 Februarie a. c. când s'au votat și statutele fondului de pensuni.

„Progresul“, *instituit de credit și de economii, societate pe acții în Iliu-murășană*. Bilanțul acestui instituit pe 1909 arată față de bilanțul anului precedent la totalul activelor o reducere de circa K 22,000, dela K 529,940 la K 507,726; la venitul brut de K 49,115 o creștere de circa K 7,200, iar profitul net este cu rotund K 500 mai mic decât în 1908 și se cifrează cu K 15,974. Escontul, ramul principal de afacere, s'a redus dela K 302,545 la K 279,63, iar Cambiile cu acop. hipot. sunt aproape staționare, cu K 150 476. Dintre pasive sunt de remarcat Reescontul, cu considerabila sumă de K 255 381 (în 1908 K 208,782) care întrece cu circa K 15,000 Capitalul social și dovedește, că acest instituit existând abia de 3 ani face în măsură exagerată uz de credit Depozitele spre fructificare s'au redus dela K 110,801 la K 93,705, iar Rezervele au crescut cu circa K 7,000 la K 10,379.

„Sătmăreana“, *instituit de credit și de economii societate pe acții în Seml*, a continuat și în anul 1909 a se desvoltă și consolida, încheiându-și bilanțul cu active de K 1 684,734 (în 1908 K 1 500 964), cu un venit brut de K 139,701 (în 1908 K 130,981) și cu un profit net de K 32,530, în creștere față de 1908 cu circa K 1,600. Singuraticii rami de afaceri activi și pasivi arată următoarele schimbări: creștere la Escont dela K 1.319 802 la K 1.487,063, scădere la Imprum. pe oblig. hip. dela K 88,228 la K 80,867. Dintre pasive au crescut Depoz. spre fructificare cu considerabila sumă de K 119,164 la K 694,289 și Rezervele cu K 18,144, dela K 105,071 la K 123 215 și Reescontul cu circa K 20,000 la K 543,968. Revirementul total al băncii s'a cifrat în 1909 cu K 11.319,343.

Adunarea generală și-a ținut o acest instituit la 28 Februarie a. c. S'a primit bilanțul și toate propunerile direcțiunii. Dividenda s'a fixat cu 7% = K 14 de cupon; fondurile de rezervă s'au dotat cu aproape K 14,000, iar pentru scopuri culturale filantropice s'au votat K 1,650 61. În direcțiune a fost ales dl Augustin Fași și s'au reales d-nii Dem. Cionca și Dion. Bran; iar la locul vacant din comit. de supravvedhiare adun. gen. a ales pe d-l Dr. A. Caba.

„Zărăndeana“, *instituit de credit și economii societate pe acții în Băița* și-a ținut adun. gen. ordinară la 13 Februarie a. c. Bilanțul pe 1909 arată la pozițiile active puține schimbări față de 1908. Totalul activelor a crescut cu circa K 40,000 la K 423,778, și anume Escontul dela K 266,815 la K 286,237, Imprum. pe oblig. cu circa K 3 200 la K 71,925 și Imprum. hipot. dela K 29,754 la K 36 438. Dintre pasive au crescut Depoz. spre fructificare cu circa K 53,000 la K 207,311 și Rezervele dela K 30,966 la K 37,872 Reescontul din contră s'a redus cu circa K 31,000 la K 85 726. Venitul brut de K 46,671 este cu circa K 800 mai mic decât în 1908, iar profitul net arată o reducere de circa K 2,500, dela K 16769 la K 14,263.

CRONICA.

Convenția comercială cu România. În urma ajurnării și a apropiatei disolvări a parlamentului ungar convenția comercială și vamală cu România nu va putea intra curând în vigoare. Ministrul de externe al monarhiei Austro-Ungare a și comunicat aceasta guvernului român, care a luat nota spre știre cu aprobare; până la restabilirea situației normale în parlamentul nostru guvernul român, are timp a construi la diferitele puncte de graniță abatoriiile de lipsă pentru tăierea și exportul carnii.

Cursuri de pomărit. Pentru a face cunoscute în cercuri cât mai largi cele mai raționale și mai nouă sisteme de cultură a poamelor, ministrul de comerț aranjază două cursuri de pomărit pentru preoți din ținuturile unde se cultivă pomăritul. Un curs se ține în Budapesta în timpul dela 11—16 April. a. c., iar al doilea în Cluj în timpul dela 18—23 April a. c. La fiecare curs se admit câte 12 preoți, cari primesc ca pașal de călătorie K 32 și câte K 5 pro zi pentru întreținere. Pentru cursul din Budapesta cererile trebuie prezentate până la 20 crt. iar pentru cel din Cluj până la 31 Martie a. c. direct la ministerul de agricultură.

Afară de preoți se mai admit la cursurile de pomărit din Keszthely, Turda și Lőcse câte 20 învățători, cari primesc ca pașal de călătorie K 30 și pentru întreținere câte K 4 la zi. Petițiile se înaintează tot la ministerul de agricultură până la 20 Martie a. c.

Expoziție agricolă în Praga. Reuniunea agricolă centrală din Bohemia aranjează în Praga o expoziție în timpul dela 14 Martie a. c. până la 22 Mai a. c.

Agentură postală nouă s'a deschis la 1 crt. în comuna Mineu (Ményő, com. Salagiu). De circumscripția acestei agenturi se țin comuna Mineu și cătunele Bányai Zsigmond, Gó ya Miklós, Gulovits, Hor-

váth Károly, Kiss Lázló și Florian Cocian, precum și viile Baglyas, Sándorháza și Somosságajla.

BIBLIOGRAFIE.

Monografia băncii populare „Gilortul“ din comuna Novaci-Gorj. București: Socec & Comp. 1910.

Sub titlul acesta dl G. Dumitrescu-Bumbești, inspectorul Băncilor populare, publică monografia băncii pop. „Gilortul“, din Novaci-Gorj, arătând istoricul înființării, primul bilanț pe 1902/3, și pe anii următori, din care se invederează marele avânt, ce a luat această bancă în curs de abia 8 ani. Cap. original de Lei 3,694 la finele anului 1908/9 este de Lei 225.035, iar activele s'au cifrat cu Lei 1.878,884, între cari „Proprietatea Novaci“ în valoare de aproape 1 $\frac{1}{2}$ mil. lei, încât azi „Gilortul“ și-a asigurat cel dintâiu loc printre băncile populare din România. Monografia este împodobită cu mai multe ilustrații și cetirea ei ne poate fi de folos și nouă a celor de aici, aflând în ea îndemnuri pentru a urma pilda fraților de dincolo la alcătuirea tovărășilor.

DIN REGISTRUL FIRMELOR.

„Ardeleana“ în Orăștie. Inregistrat: noul text maghiar al firmei: „Ardeleana“ takaréék és hitelintézet r. t. în loc de „Ardeleana“ pénz és hitelintézet r. t., precum și filiala din Petroșeni.

„Voileana“ în Voila. Inregistrat: alegerea lui Dănilă V. Gabor, ca membru în direcțiune, investit cu drept de firmare, ales în adun. gen. dela 3 Februarie a. c. în locul lui Ioan Dobrin.

„Sentinela“ în Satul-nou. Inregistrat: urcarea capitalului soc. la K 420,000 în adun. gen. extra-ordinară dela 1 Decembrie a. c.; modificarea §. 4 din statute și investirea cassarului Petru Negru cu dreptul de firmare.

„Patria“ în Blaj. Inregistrat: Alegerea lui Dr. Isidor Marcu, ca membru în direcțiune, investit cu dreptul de firmare, în locul lui Dr. Aug. Bunea, decedat.

Firme falite.

Braun Miksa, comerciant în Arad, tribunalul în Arad, anunțarea pretensiunilor până în 28 Martie, liquidarea în 7 Aprilie, alegerea comitetului în 9 Aprilie a. c.

C. Dahinten, comerciant în Orăștie, tribunalul în Deva, anunțarea pretensiunilor până în 16 Aprilie liquidarea în 21 Aprilie, alegerea comitetului în 23 Aprilie a. c.

S u m a r.

Unde ajungem? — Tovărășii de școlari. — Băncile populare și cooperativele sătești în România în 1908. — Creațiuni. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Cârțișoreana“, „Corvineana“, „Progresul“, „Sătmăreana“, „Zărândeana“. — *Cronică*: Convenția comercială cu România, Cursuri de pomărit, Expoziție agricolă în Praga, Agentură poștală nouă. — *Bibliografie*: Monografia băncii populare „Gilortul“ din comuna Novaci-Gorj. — Din registrul firmelor. Firme falite.

„RIUREANA“, institut de credit și econ. soc. pe acții
* * * * * în Cap-Mănăștur. * * * * *

CONCURS.

Institutul de credit și economii „Riureana“ din Capolnoc-Mănăștur publică *Concurs* pentru ocuparea postului de **contabil** cu termin până în 1 Aprilie st. n. a. ert.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar anual de K 1400 și o chilie de cvartir în localitatea institutului.

Reflectanții la acest post au să dovedească, că au absolvat școala comercială, și au praxă deplină de a putea purta agendele de contabilitate de sine stătător, și că posed și limba maghiară, și eventual și cea germană. (3—3)

Kápolnok-Monostor, la 20 Februarie 1910,
(com Szolnok-Doboka) *Diracțiunea.*

„LUNCANA“, inst financiar soc. pe acții în Marghita.

CONCURS.

Escriem concurs pentru postul de **contabil** și **cassar** la institutul financiar „Luncana“, societate pe acții în Marghita.

Dela concurenți se cere să cunoască bine, afară de limba română, limbile maghiară și germană și să fie deplin calificați.

Concurenții la postul de contabil trebuie să fie capabili a conduce singuri contabilitatea și a încheia bilanțul, iar ceice optează la postul de cassar au să depună cauțiunea necesară, în sensul regulamentului intern. *La postul de cassar pot concura și dame*, dacă au calificațiunea necesară.

Concurenții la ambele posturi au să dovedească:

- ca sunt absolvenți ai școlii comerciale;
- ca au făcut deja practica necesară la alte institute financiare;
- ca cunosc bine limbile română, maghiară și germană; și
- ca au implinit 24 și n'au trecut peste 35 de ani.

Contabilul va fi retribuit anual deocamdată cu K 2,000, iar casierul cu K 1,600, pre um și cu tantiema statutară.

Cererile au să se înainteze dlui director executiv Dr. Dionisie Stoica în Șimleu (Szilágyosmlyó), până la 15 Aprilie n. a. c.

Marghita, la 28 Febr. n. 1910.

Diracțiunea.

„SILVANIA“, inst. de cred. și econ. în Șimleul-Silvaniei.

CONCURS

Pentru ocuparea unui post de **practicant** la filiala institutului de credit și economii „Silvania“, în Bucium (Vármező) se excrie concurs cu terminul de 27 Aprilie a. c.

Concurenții vor documenta, că au absolvat o școală comercială superioară și că posed pe lângă limba maternă și limba maghiară. Ceice vor posedă și limba germană vor fi preferiți.

Șimleu, la 10 Martie 1910.

Diracțiunea.

„SEBEȘANA“, inst de credit și econ. în Sas-Sebeș.**Raportul direcțiunii.***Onorată adunare generală!*

În conformitate cu dispozițiunile §-lui 33 din statutele institutului nostru, venim în cele următoare a Vă raporta despre mersul afacerilor institutului pe anul de gestiune 1909.

Înainte însă de a intra în meritul raportului ne ținem de datorință a Vă împărtăși cu regret trecerea din viață a membrului fondator și membru al direcțiunii Ioan Bojiția, întâmplată la 1 Octomvrie n 1909. Onorata adunare generală va binevoi a da expresiune condolenței sale prin ridicare pentru pierderea acestui membru valoros.

Cu anul acesta expirând mandatul membrilor comitetului de supraveghiere și mandatul a 3 membrii în direcțiune, iar prin răposarea membrului în direcțiune Ioan Bojiția — devenind încă un loc vacant în direcțiune — adunarea va avea a alege 5 membrii în comitetul de supraveghiere pe timp de 3 ani și 3 membrii în direcțiune pe timp de 6 ani, și un membru în direcțiune pe timp de 4 ani.

În anul expirat atât centrala institutului nostru, cât și cele 3 filiale din comunele Vințul-inf., Drașov și Călnic au făcut în toți ramii de operațiune progrese îmbucurătoare.

În anul expirat s'a decis înmulțirea capitalului social cu 1000 acțiuni în suma de K 100,000, ajungând astfel capitalul social al institutului nostru la suma de K 200,000.

Asupra principalilor rami de operațiune, lăsăm să urmeze următoarele date statistice:

Activele se prezintă cu suma de K 1.978,888-92, cu K 115 813-12 mai mare decât în anul anterior.

Circulațiunea cassei a fost în anul 1909 de K 6.898,100-12.

Circulațiunea generală anuală de K 10.869,405-13.

Escontul se prezintă cu suma de K 1.592 076-96 cu K 86 369-48 mai mare decât în anul trecut.

La *Passive* remarcăm *Depunerile* în sumă de K 1.126,796-65 și *Interesele transitoare* în sumă de K 33,490-92

Profitul curat face suma de K 32,542-61 pentru a cărui distribuire, în sensul §-ului 61 din statute, facem următoarea propunere:

Să se de:

5% dividendă	K	5,000—
11% tantiemă direcțiunii	„	3,029-69
2% tantiemă directorului	„	550-83
3% tantiemă funcționarilor	„	826-28
3% tant. comit. de supraveghiere	„	826-28
5% fondului de pensuni	„	1 377-13
6% pentru scopuri filantropice	„	1,652 56
6% supradividendă	„	6,000—
Adaus de tantiemă:		
direcțiunii	„	1,117—
directorului	„	203—
Transport	„	20,582-77

Transport	K	20,582-77
funcționarilor	„	1,215—
comitetului de supraveghiere	„	304-64
extimătorului institutului	„	300—
adaus fondului de pensuni	„	646 10
fondului special de rezervă	„	8,000—
fondului de zidire	„	1.494-10

Total . . . . . K 32,542-61

Privitor la suma de K 1.652-56 destinată spre scopuri filantropice, Vă facem următoarea propunere:

Să se de:

Bisericei rom. gr.-or., Sebeș pentru „fondul Sebeșana“	K	200—
Bisericei gr.-cat., Sebeș	„	200—
Bisericei române, Vingard	„	50—
Bisericei române, Drașov	„	50—
Bisericei române, Doștat	„	50—
Bisericei române, Presaca	„	50—
Bisericei române, Conția	„	25—
Bisericilor rom. din Boz câte K 25	„	50—
Bisericilor rom. din Spring câte K 25	„	50—
Bisericei gr.-or., Călnic	„	50—
Bisericei gr.-or., Deal	„	50—
Bisericei gr.-or. rom., Sebeș pentru „fondul Șaguna“	„	150—
Infintăndei școale gr.-cat., Sebeș	„	150—
Reuniunii „Andreiana“, Sebeș	„	100—
Mesei studenților, Brașov	„	50—
Mesei studenților, Blaj	„	50—
Mesei studenților, Brad	„	50—
Mesei studenților academici, Cluj	„	50—
Reuniunii de infrumșetare, Sebeș	„	50—
Societății „Petru Maior“, Budapesta	„	50—
La dispozițiunea direcțiunii	„	127-56

Total . . . . . K 1,652-56

Onorata adunare generală este rugată a lua spre știință raportul direcțiunii și după ascultarea raportului direcțiunii și al comitetului de supraveghiere să binevoiască:

1. A da expresiune condolenței pentru răposatul membru în direcțiune Ioan Bojiția.

2. A aprobă bilanțul anual încheiat cu 31 Decemvrie 1909

3. A da absolut direcțiunii și comitetului de supraveghiere pentru gestiunea anului 1909.

4. A primi propunerea direcțiunii privitor la distribuirea profitului curat pro 1909.

5. A distribu sumă destinată spre scopuri filantropice.

6. A fixă prețul marcelor de prezentă pro an. 1910.

7. A alege 3 membrii în direcțiune pe timp de 6 ani și un membru pe timp de 4 ani.

8. A alege 5 membrii în comitetul de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.

9. În fine privitor la solvirea cuponului pro 1909 Onorata adunare generală să binevoiască a decide să se solvească după putințele cassei — și înainte de termenul prescriș (1 Iulie 1910).

Din ședința direcțiunii, ținută în Sas-Sebeș, la 16 Februarie 1910.

Ioan Oncescu m. p.,
prezid. direcțiunii.

Dr. Ioan Elekes m. p.,
director executiv.

„SEBEȘANA“, institut de credit și econ. în Sas-Sebeș.

„SEBEȘANA“, pénz- és hitelint. r. t. Szászsebesen.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Sebeșana“, societate pe acții în Sas-Sebeș, se invită prin aceasta conform §-ului 19 al statutelor societății la

a XXII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Sas-Sebeș, la 24 Martie n. a. c., la 2 oare p. m., în localul institutului.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării.
2. Numirea de către președinte a unui notar, precum și a 2 scrutători.
3. Exprimarea condolenței pentru răposatul membru în direcțiune Ioan Bojiță.
4. Raportul anual al direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1909 și aprobarea bilanțului.
5. Propunerea direcțiunii și decideră asupra distribuirii profitului curat.
6. Darea absolutului pentru direcțiune și comitetul de supraveghiere pe anul de gestiune expirat.
7. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul 1910.
8. Alegerea în direcțiune alor 3 membri pe 6 ani și un membru pe 4 ani și alegerea a 5 membri în comitetul de supraveghiere.
9. Deciziune privitor la solvirea cuponului pro 1909 înainte de termenul prescris de statute (1 Iulie 1910).
10. Eventuale propuneri făcute conform §. 32 din statute.

Domnii acționari, cari în sensul §§-lor 23 și 24 din statutele societății voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt invitați a-și depune acțiunile și eventualele dovezi de plenipotență cel mult până în 23 Martie n. a. c., la 5 oare p. m. la cassa institutului.

Acțiunile se pot depune și la cassa institutelor „Albina“ din Sibiu și la „Patria“ în Blaj.

Sas-Sebeș, la 10 Februarie n. 1910.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

A „Sebeșana“ pénz- és hitelintézet részvénytársaság részvényes urai ezennel a Szászsebesen az intézet helyiségében 1910. évi márczius hó 24-én d. u. 2 óraker tartandó

XXII-ik rendes közgyűlésre,

tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Az elnök által 2 hitelesítő és szavazat szedő tagnak és 1 jegyzőnek kinevezése.
3. Részvénylivónítás Bojița János igazgatósági tag elhalálozása miatt.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése az 1909. üzletéről és a mérleg elfogadása.
5. Az igazgatóság javaslata a tiszta nyereség felosztása tárgyában és a közgyűlés határozata.
6. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvénye az 1909 üzletéről.
7. A jelenléti díjak megállapítása az 1910. évre.
8. Az igazgatóságban 3 tagnak 6 évre, 1 tagnak 4 évre és a felügyelő bizottságban 5 tagnak 3 évre való megválasztása.
9. Az 1909. évi osztalék szelvényeknek az alapszabályokban kitűntetett (1910 július 1) idő előtti kifizetése.
10. Esetleges indítványok az alapszabályok 32. §-a értelmében.

Azon tisztelt részvényes urak, kik a közgyűlésen személyesen, vagy meghatalmazottjai által résztvenni szándékoznak, felkértnék, hogy részvényeiket vagy esetleges meghatalmazásaikat az intézet pénztárához legkésőbb 1910. márczius hó 23-án d. u. 5 óráig tegyék le.

A részvények letehetőek még Nagyszebenen az „Albina“ vagy Balázsfalván a „Patria“ pénztáránál is.

Szászsebes, 1910. február hó 10-én.

Az igazgatóság.

Activa.

Bilanț cu 31 Decembrie 1909.

Pasiva

	K	f
Cassa	17,285	44
Escont	1,592,076	96
Imprumuturi hipotecare	223,763	36
Casa institutului	39,524	84
Credite cambiale cu acoperire hipotecară	59,975	—
Conturi-curente	37,093	53
Diverse conturi debitoare	5,869	29
Realități	3,300	50
	1,978,888	92

	K	f
Capital social	109,150	—
Fond de rezervă	100,000	—
Fond special de rezervă	25,833	95
Fondul de zidire	1,150	—
Fondul de pensuni	30,758	06
Fond pentru scopuri filantropice	1,106	39
Depuneri	1,126,796	65
Dividendă neridicată	154	—
Reescont	478,216	—
Interese anticipate	33,490	92
Diverse conturi creditoare	39,670	34
Profit curat	32,542	61
	1,978,888	92

Debit.

Contul Profit și Perdere.

Credit.

	K	f
Interese dela depuneri	55,571	62
Interese de cont-curent	412	15
Salare	10,329	82
Spese de cancelarie	4,092	26
Mărci de prezență	2,255	—
Dare	9,067	16
Contribuție după interese dela depuneri	5,557	16
Interese fondului de pensuni	1,812	53
Interese de reescont	26,657	99
Profit curat	32,542	61
	148,298	36

	K	f
Interese de escont	117,181	18
Venite dela casa institutului	1,800	—
Interese dela imprumuturi hipotecare	15,767	15
Interese dela credite cambiale	4,008	29
Venite dela realități	58	15
Provițiune	9,483	59
	148,298	36

Sas-Sebeș, 31 Decembrie 1909.

Ioan Oncescu m. p., Dr. Ioan Elekcs m. p., Iulian T. Üveges m. p., Constantin Colbazi m. p.,
președintele dir. p. director executiv. prim-contabil. membru în direcțiune.
Ioan Dregan m. p., membru în direcț. Vasilie Răhovean m. p., membru în direcț. Avram David m. p., membru în direcț.

Subsemnatul comitet am examinat bilanțul prezent și confruntându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății, finite în bundă regulă, lam găsit în consonanță cu aceleași și exact.

Sas-Sebeș, la 14 Februarie 1910.

Comitetul de supraveghiere:

Victor Săbădușiu m. p. George Goția m. p. Eustache Cibu m. p. Ioan Pavel m. p. Dominic Rațiu m. p.
Ioșif Lissai m. p., revizor-expert al „Solidarității“.